

**Socialdemokratiet
formand Helle Thorning-Schmidts 1. maj-tale 2005**

Medmenneskelighed og solidaritet er drivkraften og den røde tråd i Socialdemokraternes kamp for et bedre og mere retfærdigt samfund. Og kampen er nødvendig, indtil den dag hvor alle mennesker har lige muligheder, den samme frihed og tør tro på fremtiden...

1. maj 2005

(det talte ord gælder)

Forleden dag var der en, der spurgte mig, om jeg havde holdt 1. maj-taler før. Jo, det har jeg, kunne jeg berolige vedkommende med. For nok er jeg ny formand for Socialdemokraterne, men jeg har dog talt ved 1. maj arrangementer før. Faktisk over det meste af landet.

Jeg tror endda, at jeg har den uofficielle Danmarks-rekord i 1. maj-møder: for et par år siden blev det til 1.200 tilbagelagte kilometer. I dag kan jeg "nøjes" med 800 kilometer, selvom jeg er blevet partiformand.

Men hvad er det, der får os til at fare ud af fjerene, før solen står op? "Hvad har I gang i, og så endda på en søndag" – vil nogen spørge?

Svaret er enkelt: vi fejrer 1. maj. Og jeg glæder mig hver gang. For mig er 1. maj både en højtidelig og en hyggelig dag. Jeg synes, det er en fantastisk tanke, at mennesker overalt i verden fra Borup til Barcelona, fra Ribe til Rom i dag fejrer arbejdernes internationale kampdag.

For mig har det altid været noget særligt, det at vide, at vi er en del af det stærke internationale fællesskab. Det giver os en helt særlig styrke som parti og bevægelse. Første maj er dagen, hvor vi bekræfter vores solidaritet med andre mennesker, og hvor vi forsværer fællesskabet.

Medmenneskelighed og solidaritet er drivkraften og den røde tråd i Socialdemokraternes kamp for et bedre og mere retfærdigt samfund. Og kampen er nødvendig, indtil den dag hvor alle mennesker har lige muligheder, den samme frihed og tør tro på fremtiden. Det gælder både herhjemme, og det gælder ikke mindst i kampen for retfærdighed for alle mennesker på kloden.

Vi er et rigt land, men vi er ikke os selv nok. Vi vil aldrig vende ryggen til verden. Vi vil gå foran. Derfor kan vi ikke være bekendt at stille ulandsbistanden på stand by. Derfor skal vi hæve den danske ulandsbistand.

Men vi kan ikke nøjes med at betale os til større solidaritet. Der skal handling til.

Vi har et helt konkret ansvar, når indiske arbejdere med fare for helbred og liv skal ophugge vores asbestbefængte færger. Vi har et helt konkret ansvar, når danske virksomheder i udlandet forhindrer arbejdere i at organisere sig.

For vi hænger sammen i et fællesskab, der både forpligter og giver håb om, at vi kan forandre til det bedre. Det er et langt sejt træk, men vi vil bruge vores indflydelse til at gøre op med urimelige livsbetingelser og markedskræfternes frie spil.

Det er også pejlemærkerne for samarbejdet i EU. Netop solidariteten er nøgleordet i EU's udvidelse, som fejrer sin første fødselsdag netop i dag. Udvidelsen er en flot manifestation af et helt Europa, hvor generationer før os har bekriget hinanden på frygteligste vis.

Elektronisk reprint fra www.socialdemokratiet.dk

I år - 65 år efter at 2. verdenskrig brød ud - står Danmark overfor et meget vigtigt valg. Til september skal vi stemme om EU's forfatningstraktat.

Traktaten giver et bedre sæt spilleregler for samarbejdet. Og det er der hårdt brug for, når vi skal tackle den uhyggelige kriminalitet over landegrænserne og den forfærdelige terrorisme i verden.

Jeg synes, det giver stof til eftertanke, at modstanden mod traktaten først og fremmest findes hos det yderste højre, der aldrig har haft lyst til at sætte hegnet om markedskræfterne. Jeg forstår heller ikke nej-sigerne på venstrefløjen. De efterlyser med rette et slagkraftigt og progressivt modspil til supermagten USA. Men hvor tror man, den skal komme fra - hvis ikke det skal være fra EU?

Traktaten giver ikke mere union. Traktaten giver bedre union. Den er fyldt med gode socialdemokratiske mærkesager om ligestilling, åbenhed, nærhed og demokrati.

Derfor er der ingen tvivl i mit sind: jeg anbefaler alle at stemme JA i september. Jeg ved godt, at ikke alt i EU er godt, men EU er Danmarks vigtigste internationale fællesskab. Og fællesskab er nøglen til større solidaritet og retfærdighed.

Også herhjemme er fællesskabet svaret på den utryghed, mange mennesker oplever.

Jeg tror, der er mange mennesker, der synes, at verden går lige lov stærkt i øjeblikket. Lige meget om det handler om teknologi, kultur eller viden, kan det være svært at følge med for os alle sammen.

I en tid med bestandige forandringer er det samfundets opgave at give den enkelte tryghed og den ballast, der skal til for at klare forandringer og indrette sig på en ny verden.

Især to udfordringer presser sig på. Det ene er globaliseringen. Det andet er, at vi bliver flere ældre og færre yngre. Begge ting vil sætte velfærden under pres, hvis vi blot lader stå til.

Vores velfærd bygger på danskernes dygtighed og arbejdsomhed. Det har gjort, at vi indtil nu har kunnet klare os - og klare os godt - også i den internationale konkurrence. Derfor er det også høj beskæftigelse, dygtige medarbejdere og uddannelser af høj kvalitet på alle niveauer, vi skal klare os på i fremtiden.

Den globale konkurrence om at producere bedst og billigst er blevet skærpet. Derfor kræver det handling nu, hvis vi skal sikre danske arbejdspladser i fremtiden. Socialdemokraterne har en række klare bud.

Vi vil tilbyde uddannelse til alle. De 25 procent af en ungdomsårgang, der i dag ikke får en kompetencegivende uddannelse, skal med på vognen. Hver eneste ung skal have en garanti for at få uddannelse - alternativet er det sørgelige skridt mod endnu en tabt generation.

Sammen med fagbevægelsen og arbejdsgiverne vil vi skabe yderligere rettigheder, så alle på arbejdsmarkedet løbende kan blive efteruddannet. Vi vil oprette 10.000 flere voksenlærlingepladser. Vi vil genoplive hjemmeserviceordningen, som regeringen har udsultet. Vi vil sikre, at ældre ledige uden uddannelse får et servicejob i kommunerne - der er hårdt brug for deres indsats i omsorgen for vores børn og gamle.

Vores svar på globaliseringen kræver et stærkt samfund - kort sagt et velfærdssamfund, som giver den enkelte tryghed til at tackle forandringer.

Vores mål er at give hvert enkelt menneske lige muligheder og frihed. Velfærdssamfundet er vores middel. Og midler skal altid tilpasses morgendagens udfordringer, hvis de skal gøre fyldest i fremtiden.

Bruger vi fortidens midler på fremtidens udfordringer, forfejler vi vores mål. Hvis vi ikke sikrer vores velfærdssamfund, vil sammenhængskraften blive svækket. Og vi ved, at det er de mennesker der har størst behov for fællesskabet, der kommer til at betale prisen.

Velfærdssamfundet bliver i de kommende år udfordret af et i virkeligheden glædeligt faktum.

Elektronisk reprint fra www.socialdemokratiet.dk

Vi får – heldigvis – langt flere ældre. Og vi lever længere.

Men desværre kommer der også færre unge ind på arbejdsmarkedet. Dem, der skal på arbejdsmarkedet nu, kommer til at løbe stærkt, hvis vi fortsat skal have råd til velfærden. Hvis vi vil undgå, at vores børn kommer til at knokle endnu hårdere, end vi gør i dag, må vi få flere ind på arbejdsmarkedet.

Nogle af svarene kender vi. Vi skal forlænge vores allesammens udløbsdato ved at undgå, at vi bliver ødelagt og slidt af at gå på arbejde. Vi skal sørge for, at mennesker med en anden etnisk baggrund får plads på arbejdsmarkedet.

Og vi skal måske spørge, om flere kunne blive lidt længere på arbejdsmarkedet. Eller om retten til efterløn skal reserveres til dem, der har slidt hårdt og længst tid på arbejdsmarkedet.

Spørgsmålene er svære. Det er derfor, jeg ønsker, at vi i god tid skal tage en åben debat om netop fremtidens velfærd.

Slaget om efterlønnen i 1998 har lært os, at vi skal undgå ændringer, der kommer som en tyv om natten. Enhver må vide, hvad de har at regne med, når de bliver ældre. Vi vil ikke have hovsaløsninger. Det er derfor, jeg har foreslået, at der ikke skal være ændringer for dem over 40 år, og at vi tager diskussionen i god tid.

Jeg er blevet valgt som formand for Socialdemokraterne, fordi jeg har vist vilje til at tage også de svære diskussioner.

Det var os socialdemokrater, der satte dagsordenen, da vi skabte velfærdssamfundet. Nu skal vi også sætte dagsordenen for de ændringer, der er nødvendige, for at velfærdssamfundet også holder i de kommende generationer.

Vi er ikke bange for diskussion. Vi vil inddrage alle, der vil være med. Og vi vil tale op til vælgerne. Vi vil ikke ligesom regeringen sende alle svære diskussioner i udvalg, kommissioner og råd. Lige meget om det handler om globalisering, struktur eller velfærd. Regeringens svar er det samme: I udvalg med det, så tager vi diskussionen næste år.

Jeg synes, man undervurderer danskerne, når nogen påstår, at vi ikke både kan bekæmpe nutidens nedslidning og udstødning på arbejdsmarkedet og samtidig diskutere, om alle også i fremtiden skal have ret til efterløn.

Hvis vi ikke fremtidssikrer velfærdssamfundet, bliver snakken om solidaritet et skalkeskjul for egoistiske generationer, der ikke tager ansvar for fremtidens svage. Så bliver solidaritet en tom frase, hvor de mennesker der har mest behov for fællesskab forbliver ufrie, og så vokser ulighederne. Med et Danmark, som brækker over til følge.

Desværre ser vi allerede kimen til det delte Danmark i dag. Og det til trods for, at Danmark er et rigt land med en stolt tradition for solidaritet - ikke mindst takket være Socialdemokraternes indsats gennem det meste af sidste århundrede. Et samfund med en høj grad af lighed og frihed.

Men nu går det den forkerte vej. Fællesskabet er på retur, og der er tegn på øget opsplintning i vores samfund. Vi ser det på boligområdet, på arbejdsmarkedet, i folkeskolen og på sygehusområdet.

Tiden er inde til at sætte fokus på nye former for fattigdom og nye former for ulighed, som ødelægger den enkeltes chance for at skabe sig et godt liv. Alt for mange mennesker er i dag holdt udenfor arbejdsmarkedet. Og tallet er vokset under den borgerlige regering. Den læner sig op af markedskræfterne og er blottet for konkrete udspil til, hvordan vi får et mere åbent arbejdsmarked, så flere kan være med.

Elektronisk reprint fra www.socialdemokratiet.dk

Mange af dem, der ikke er med på holdet i dag, er indvandrere. Regeringen har totalt forsømt at tage fat på integrationsopgaven. En stram udlændigepolitik er det eneste, regeringen fokuserer på. Og derfor halter den.

Vi går derimod på to ben. Vi vil og kan begge dele – både den stramme udlændigepolitik og en sammenhængende integrationspolitik, der favner arbejdsmarkedet, skolen, uddannelser, boligområdet og når det gælder forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet.

Da regeringen tiltrådte, løb 10-årige indvandrerdrengene rundt og lavede drengestreger. Nu er de 14 år. Drengestregerne er skiftet ud med vold og kriminalitet. Nye 10-årige knægte risikerer at følge i deres fodspor. Gør vi ikke noget, bliver deres fremtidsudsigter ikke lysere, og splittelsen mellem "dem og os" vil vokse.

Det handler jo helt grundlæggende om, at vi skal give alle en chance – uanset deres baggrund. Det kalder på vores solidaritet. Ikke bare, når vi mødes for at fejre 1. maj, men alle 365 dage om året. Det er både det enkle og det svære budskab.

Det er enkelt, fordi sådan føler vi. Det er, hvad vi mener, og hvad vi kæmper for. Det er svært, fordi vilkårene hele tiden forandrer sig. I disse år i form af globalisering, flere ældre og ny fattigdom. At det er svært skal ikke afholde os fra at tage fat på udfordringerne.

Vi er valgt til at tage ansvar, også når det er besværligt. Kun hvis vi sidder med hænderne i skødet og lader stå til, bliver det uoverkommeligt. Sådan er det ikke med os. Vi har valgt en kurs, hvor vores værdier om frihed, lighed og solidaritet stadig er det grundlæggende for os. Men hvor vi også tør tage debatten om, hvor samfundet skal bevæge sig hen.

Jeg håber, at I vil være med til at fortsætte diskussionen. Rigtig god 1. maj.